

Вітаємо тебе, першокурснику!

1 ВЕРЕСНЯ УНІВЕРСИТЕТ УРОЧИСТО ВІДСВЯТУВАВ СТУДЕНТСЬКЕ СВЯТО — ДЕНЬ ЗНАНЬ.

— 80 ТИСЯЧ ОДЕСЬКИХ СТУДЕНТІВ, У ТОМУ ЧИСЛІ 15 ТИСЯЧ ПЕРШОКУРСНИКІВ РОЗПОЧИНАЮТЬ СЬОГОДНІ ЗАНЯТТЯ. ЦЕ — ПОКОЛІННЯ ПЕРЕБУДОВИ, ЯКОМУ НАЛЕЖИТЬ ТВОРЧО РЕАЛІЗУВАТИ ЦІ РЕВОЛЮЦІЙНІ ІДЕЇ, — СКАЗАВ У СВОЄМУ ВИСТУПІ НА СВЯТІ ПЕРШОКУРСНИКА В ОДУ ПЕРШИЙ СЕКРЕТАР МІСЬКОМУ КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ В. Я. ХМЕЛЬНЮК.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 27 (1720)

2 ВЕРЕСНЯ 1988 РОКУ.

Ціна 2 коп.

УРІВЕНЬ З ЧАСОМ

Новий навчальний рік розпочався! У знаменний і відповідальний період входимо ми в учбові аудиторії, лабораторії, шкільні класи педагогічної практики — радянський народ приступив до виконання життєдайних рішень XIX Всесоюзної партійної конференції.

Щойно відбулися традиційні загальноуніверситетські збори професорсько-викладацького складу, на яких були порушені гострі проблеми діяльності вузівського колективу, поставлені першочергові завдання на новий навчальний рік.

Найскладнішим із них слід вважати впровадження нових учбових планів, творче засвоєння їх з усіх спеціальностей, наповнення програм дисциплін сучасною конкретикою у відповідності з вимогами науки, теорії і практики.

Відповідальною роботою має стати розробка кваліфікаційних характеристик спеціалістів. І треба відверто сказати, що найважкою буде робота, спрямована на ліквідацію девальвації суспільних наук. Виконанню цього завдання значною мірою повинно сприяти глибоке, незаформалізоване вивчення матеріалів XIX Всесоюзної партконференції.

Початок нового навчального року співпав з важливою політичною кампанією — звітно-виборними зборами в партійних групах і партійних організаціях, які повинні завершитися проведенням 28 жовтня університетської партійної конференції. Сприятливі можливості для кожного комуніста проявити свою принциповість, діловитість і зацікавленість в реальних зрушеннях вузівської реформи.

А поговорити є про що: відсутність чіткої концепції розвитку університету і, зокрема, повільна перебудова структури вузівської науки, засійні явища і подекуди безпринципність у вирішенні кадрових питань, особливо на факультетах; безладдя в діяльності багатьох університетських служб і в першу чергу в бухгалтерії — ось найбільш чіткі місця сьогоднішньої реальності.

Найближчим часом буде опублікований для всенародного обговорення проект положення про вищий навчальний заклад СРСР. Зрозуміло, що і ця тема повинна стати темою зацікавленої розмови і практичних пропозицій під час звітно-виборної кампанії, що розпочинається.

Не можна обминати мовчанням на партійних зборах і таке питання, як партійне керівництво комсомолом, де теж чимало рутини і стереотипних підходів. Це тим більш важливо, що вузівське студентство готується до виборів у комсомолі.

Всіх проблем, які заслуговують на увагу, ясно річ, не перелічиш. Треба, щоб очікувана партійна розмова велася в атмосфері вільної дискусії, критики і самокритики, без взаємних образливих звинувачень і зведення особистих рахунків. Будемо поважати Статут партії і людську гідність. Будемо дбати про добру славу нашого університету, і тоді майбутнє віддасть за наші труди і духовну щедрість.

То ж нехай новий 1988/89 навчальний рік справді стане переломним роком у житті університету.

Які вони,

першокурсники?

Я збирала матеріал для цієї статті у середині серпня. Час, коли відпочивають викладачі, відпочивають студенти, готуються ступити на нову сходинку самостійного життя вчорашні випускники. Проте в напівпорожніх гуртожитках можна було побачити неспіливі зграйки тих, для кого завтра університет стане не просто місцем навчання, а альма-матер. Це першокурсники. Позаду залишилися хвилювання, вступні іспити і, нарешті, привітання друзів зі вступом до університету. А почали хлопці та дівчата своє студентське життя з цюнайбуденнішої і потрібної справи: вони працювали на впорядкуванні та доведенні до ладу гуртожитків — своєї майбутньої домівки. Зокрема, я познайомилася з тими, хто працював у гуртожитку № 4. Комендант гуртожитку Тетяна Денисівна Степаненко вдячна своїм помічникам:

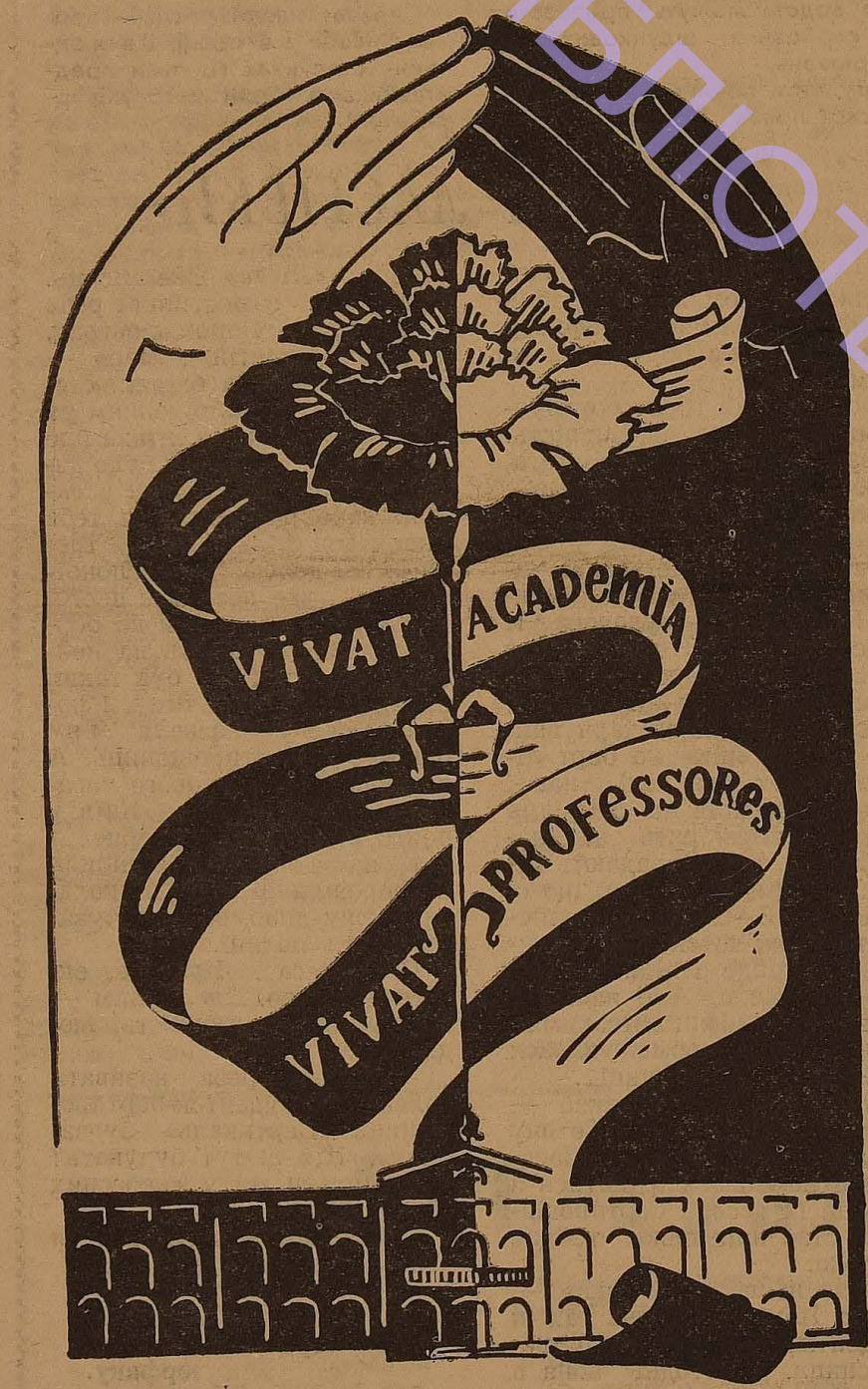
— Я на посаді коменданта зовсім недавно. Гуртожиток, який я прийняла, потребує чимало зусиль, праці, старання, аби його можна було назвати готовим до прийому студентів. Колишні його мешканці, очевидно, не дуже дружили з порядком. Отож, роботи було чимало. І велику допомогу в тому, що студентське житло набуло належного вигляду, надали нам студенти-першокурсники. Працелюбні, старанні, сумлінні, вони будь-яку роботу виконували акуратно і якісно. Велике їм спасибі. Гарно працювали всі, їх чимало, та все-таки кілька прізвищ назву: Наталія Москвітінна, Катя Варсан, Михайло Хитрий, Юрко Цимбал, Ігор Буханенко, Сашко Озерний, Геннадій Яцентюк.

Ну що ж, будемо вважати, що перший семестр — трудовий, у наших першокурсників відбувся. До того ж оцінку отримано відмінну. А зараз давайте поцікавимось, яка географія колишніх абітурієнтів, які шляхи привели їх до Одеси, до університету...

— Наталю, чи мріялося тобі, що колись будеш навчатися в Одеському університеті? — звертаюся із запитанням до Н. Москвітінної.

Несподівана і захоплююча звістка про те, що Наталія за направленням вступатиме до ОДУ прийшла до дівчини на пам'ятному випусковому вечорі. Радості не було меж. І ось вчорашня учениця середньої школи № 6 м. Кіровограда — студентка російського відділення філологічного факультету Одеського університету.

— Ні, не мріялося і не гадалося. Звичайно, вчитися далі хотіла, але саме в Одесі... ні, про це не думала.

актуальне інтерв'ю

Турботи навчального року

Напередодні нового навчального року наші кореспонденти зустрілися з делегатом XIX Всесоюзної партконференції, ректором Одеського університету професором І. П. Зелінським і попросили його розповісти про ті конкретні кроки, що зроблені в університеті по вдосконаленню науково-учбової діяльності, зв'язку університету зі школою.

— Ви праві, саме час відзвітуватися про зроблену роботу, про те, як реалізується програма, запропонована мною в ході висунення моєї кандидатури на пост ректора. Часу минуло небагато, але дещо ми встигли зробити. Почну із взаємодії з середньою школою, бо вважаю це питання дуже важливим для університету. Чому? Тому, що

підготовка школярів, які вступають до нас на мехмат, фізфак, хімфак, геофак, не відповідає вимогам університету. Особливо це стосується рівня їх комп'ютерної грамотності. Нам нічого не залишалося робити, ніж надати можливість школярам навчатися працювати з обчислювальною технікою в стінах університету. З цієї метою ми придбали три середні машини і 64 дисплея, а до 1 січня 1989 р. купимо ще три класи персональних комп'ютерів типу «Ямаха».

— За рахунок яких коштів купується вся ця техніка?

— За рахунок наших прибутків від науки, і коштує дуже й дуже недорого. Ми вже витратили понад 700 тисяч карбованців, а ще будуть витрати, що перевищують

мільйон карбованців.

Зрозуміло, у нас є досить багато проблем, які потребують фінансового втручання, проте ми свідомо йдемо на такі жертви, щоб забезпечити головне — високий рівень знань наших майбутніх студентів.

— Ігорю Петровичу, не так уже й давно університет лялів за відсутність філіалів кафедр у середніх школах...

— Усе вірно. Так воно й було. Сьогодні становище змінилося. Створено не 12, як планувалося, а 20 таких філіалів. Важливо, щоб це перевиконання не стало формальним актом. Це, до речі, багато в чому залежить не тільки від нас, але й від керівництва шкіл.

— Що нового в комп'ютеризації навчання чекає наших

студентів у цьому році?

— Ми зобов'язалися організувати 3—4 класи обчислювальної техніки з тим, щоб розвантажити обчислювальний центр, котрий повинен працювати і на велику науку. Так от на біологічному та геолого-географічному факультетах такий клас уже успішно діє. Тут є комп'ютери «Електроніка» та «Іскра-1030». Далі. Ми повністю розраховалися за проблемно-навчальний комплекс (ПНК) виробництва «Тесла»: витрати тут становлять майже 2 мільйони карбованців, але й комплекс унікальний — поки що єдиний у вищій школі СРСР. Його монтаж уже закінчується, і до 1 жовтня діятимуть ще 3—4 класи ПНК. Але, тре-

[Закінчення на 3-й стор.]

[Закінчення на 2-й стор.]

Турботи навчального року

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

кі перекося: де густо, а де й пусто. Так, немає єдиного класу на фізфаці. Немає комп'ютерної техніки і на гуманітарних факультетах. Між іншим, бажання оволодіти нею тут не відчувається.

Чи не здається Вам, що в цьому питанні гуманітарії рубають сук, на якому сидять. Адже якщо врахувати перспективу розвитку міжнародних вузівських зв'язків, то студенти-гуманітарії за такої близькості політики можуть опинитися в піковому становищі: в зарубіжних вузах без вміння поводитися з комп'ютером зараз нічого робити.

— Ви праві, і така позиція мене дуже хвилює.

— Ігорю Петровичу, що Ви можете сказати про приймальню кампанію цього року?

— Що стосується тих, хто вступив, — у принципі задоволений. На всіх факультетах був конкурс. Далі ми відкрили нову спеціальність 0801 — геологія океанів та морів, отже в цьому році і вибір у абітурієнтів був більшим. З другого боку, почуття незадоволення залишилося від яких уже за рахунком «нових» правил прийому. Невже не можна дійти до простої ідеї: єдиним критерієм вступу повинен бути тільки конкурс знань, нічого більше. Не повинно бути жодних лазівок для різного роду «блатних» принципів.

— Ігорю Петровичу, навряд чи можна говорити про якість учбового процесу в вузі, обминаючи мовчанням якість викладацьких кадрів. У зв'язку з цим дозволяйте запитати: чи задоволені Ви як ректор становищем кадрової політики в університеті?

— Хіба можна бути задоволеним кадровою політикою, коли поки що ми не можемо забезпечити модель, за якої в університеті нашого рангу було б 150—200 докторів наук. Сьогодні, на жаль ми не позбулися перекося і в їх якісному розподілі по факультетах: якщо на фізфаці справи непогані, то про інші спеціальності — особливо на хімічному та історичному факультетах — цього сказати не можна. Втрачають свої позиції філологи, біологи. Давно не радує докторськими захистами геолого-географічний факультет. Це ми відчули особливо гостро у зв'язку з відкриттям нової спеціальності — геології океанів та морів.

— Що Вас як керівника найбільше турбує сьогодні?

— Можливості розвитку університету на найближчу перспективу. А це, насамперед, матеріально-технічна база, без якої важко вирішувати питання вдосконалення як наукової, так і учбової роботи.

Всі зусилля спрямовані зараз на вибивання додаткових площ. На жаль — ні обком партії, ні облвиконком не проявляють у цьому питанні

належної уваги. І про це слід сказати прямо і відверто. Тільки міська Рада народних депутатів надає нам допомогу.

Чому нас хвилює це питання? З 34 гектарів генплану ОДУ місто І область забрали 22. Що може зробити університет на 12 гектарах? Наше прохання про додаткові 4—6 гектарів залишилося без відповіді. А будувати треба багато, в тому числі новий бібліотечний корпус, учбово-експериментальні майстерні, гараж та ін.

— Ігорю Петровичу, наших читачів цікавить, як керівництво університету вирішує соціально-побутові проблеми.

— Інтерес зрозумілий і закономірний. Розпочну з студентського побуту. В цьому навчальному році своїх мешканців прийняв дев'ятий за рахунком студентський гуртожиток, в якому житимуть юристи. За ініціативою комітету комсомолу створений сімейний студентський гуртожиток.

Як і колись чималою мірою тривожать нас проблеми студентського харчування. Харчуватися так, як харчуються наші студенти, не можна. Адже в наших буфетах крім солодких виробів із борошна по суті нічого немає. Бракує м'яса, сиру, овочів. Тобто, вкрай низький вміст білків у продуктах. Велика рідкість — гарячі страви. Незважаючи на всі наші зусилля, керівні органи громадського харчування міста та області ніяких конкретних заходів не вживають.

Ми наполягаємо на створенні тресту студентських ідеальних і маємо намір через свій кооператив «Меркурій» із залученням студентів на кооперативних засадах істотно реорганізувати систему студентського харчування в університеті.

— Можливо, університету варто обзавестися солідним підсобним господарством!

— Добре б, але немає ініціативної людини, яка б була обізнаною в цих питаннях. От нашим біологам можна б подумати про це. До речі, і в навчальному плані була б користь.

Інші проблеми — закінчення капітального ремонту бібліотеки. Всі наші сили на сьогодні — університетська будівельна група, не густо. Але гадаю, до нового року бібліотеку закінчимо.

Найгострішим питанням залишається житло для викладачів. Кілька квартир отримано від міста. Але це — крапля в морі. Налагодили чергу і порядок в одержанні відомчого житла. Серйозну допомогу університет надав МЖК: на спорудження житла для молодих виділено 320 тисяч карбованців.

Зараз обговорюємо питання пайової участі в будівництві кооперативних квартир середній з управлінням «Ямбург-нафта», але, скажу чесно, справа просувається дуже повільно.

Інтер'ю вели
О. Губар, М. Щербань.

ЯК ПОЛЕ ПЕРЕЙТИ

5 вересня студенти всіх курсів стаціонару виїжджають у райони області для надання допомоги колгоспам і радгоспам у збиранні врожаю сільськогосподарських культур.

1800 юнаків і дівчат будуть працювати на полях Ізмайльського, Біляївського і Овідіопольського районів.

З цієї нагоди в університеті створена оперативна група (штаб) по керівництву сільськогосподарськими роботами, який очолює проректор, професор Л. О. Ануфрієв.

Підготовка і організація наступних робіт проводиться у відповідності з наказом міністра вищої і середньої спеціальної освіти УРСР «Про участь студентів вищих і учнів середніх спеціальних учбових закладів в осінніх сільськогосподарських роботах у 1988 році».

Редакція звернулася до члена парткому ОДУ, голови профкому викладачів університету доцента Л. Х. КАЛУСТЬЯНА з проханням прокоментувати цей наказ.

— Насамперед хочу нагадати, що осінні поїздки студентів для надання допомоги трудівникам сільського господарства стали вже традиційними і є конкретним проявом нашої причетності до виконання Прогнозованої програми. Сьогодні це чи не найголовніша справа в трудових звершеннях країни. Одночасно не буде зайвим застерігти і нагадати, що поїздка на село — не розважальна прогулянка. Треба постійно пам'ятати про дисципліну і самодисципліну, необхідність суворо дотримуватися всіляких вимог з техніки безпеки, бо йдеться про життя людей. Поїздки на транспорті, у полі біля машин і реманенту, біля води під час відпочинку — все

це не дрібниці, якими можна нехтувати.

Студентським колективам доведеться працювати і жити в різних умовах. До того ж не слід забувати, що наближається осінь, а отже — холодна й дощова погода. Тому в центрі уваги не лише керівників груп, але й самих студентів має бути неодмінне дотримання санітарно-гігієнічних вимог, одяг і взуття треба брати з урахуванням можливих погодних ускладнень.

Легковажність у ставленні до санітарії, необачність із питною водою можуть призвести до серйозних шлункових захворювань.

Студенти повинні добре знати свої права і обов'язки на

польових роботах. Згідно з міністерським наказом, заборонено залучати студентів до робіт, не пов'язаних із збиранням урожаю, заготівлею сільськогосподарських продуктів і кормів. Забороняються роботи в нічний час.

Господарства, що приймають студентів, зобов'язані створити належні умови праці і відпочинку, відповідне харчування, медичне і культурне обслуговування. Це, однак, не означає, що університетська молодь може проявляти благодушність і демонструвати утриманський настрої. Необхідно за будь-яких умов проявляти працелюбність, сумлінність, відповідальність, готовність подолати можливі труднощі. Адже юності притаманне прагнення випробувати себе в складних життєвих умовах.

І, нарешті, не можу не сказати про те, що під час перебування на селі студенти будуть сприйматися як носії культури і комуністичної моралі. Отже, треба бути готовими до спілкування з сільською молоддю, треба буде активно і творчо пропагувати рішення XIX Всесоюзної партійної конференції.

Справа нашої честі — проявити себе і в праці, і в людських стосунках гідними представниками Одеського університету.

«НЕБЕСНІ ЛАСТІВКИ»

— Добрий день, шановні пасажирі! Командир корабля і екіпаж від імені аерофлоту вітають вас на борту нашого літака.

Мелодійний голос бортпровідниці вселяє впевненість. Одряду відчувається увага, турбота саме про вас.

Познайомимося ж із «небесними ластівками». Ось льотним полем іде весела чарівна дівчина. Та це ж Тетяна Кошелева, студентка II курсу юрфаку. Нині її чекає рейс Одеса—Москва. Вона летить «другим номером», тобто відповідальна за харчування. Цяня прийме на борт літака прохолодуючі напої для пасажирів та обід для екіпажу, перевірить за накладними, чи співпадають ціни і асортимент з тим, що є. А через 15—20 хвилин після того, як літак набере висоту, підійде з підносом до вашого крісла. Але якби тільки цими «офіціантськими» обов'язками обмежувалася служба бортпровідниці...

Рейс Одеса — Москва — Запоріжжя — Одеса. Тетяну викликають до салону. Пасажирка не може справитися з дітьми, їх троє. І бортпровідниці стає нянечкою: гойдає малюна.

Інша наша «ластівка» — Олена Неменька, вона також студентка юрфаку, третьокурсниця. Сьогодні вона в

резерві. «Літає» вже місяць. Її перший самостійний рейс — Одеса — Ворошиловград. Тут вона «третій номер» — відповідальна за багаж: стежить за завантаженням та розвантаженням, за літака йде останньою. Спочатку було дещо страшно: виходиш в салон, наче на сцену, на тебе дивляться стільки очей, і треба вміти допомогти, заспокоїти всіх, хто потребує цього. Уявіть собі пологи на борту літака, що мчить на неймовірній висоті. А був такий випадок два роки тому, і новонароджену назвали ім'ям однієї з бортпровідниць. А ось недавно у літнього пасажирка в рейсі Одеса—Київ у польоті зупинилося серце. І тут на допомогу прийшли бортпровідниці, зуміли надати першу допомогу, врятували життя людині.

Стюардеса... Красиве, екзотичне слово. Але за ним — важка праця, мужність, людяність.

— А чи треба називати колектив студенток-бортпровідниць «Вертикаль» будзагоном? Що ж тут будувати? — запитали ми у «небесних ластівок».

— Як що? — здивувалися вони. — Характер!

Н. ЧЕРЕВЧЕНКО,
студентка II курсу юрфаку.

СТУДЕНТСЬКЕ ЛІТО

У НОВОМУ ДОМІ

Поряд з гуртожитком № 7 університетського студентського містечка виріс корпус нового гуртожитку № 9. Зданий він достроково, напередодні відкриття XIX Всесоюзної конференції КПРС. Зараз триває підготовка гуртожитку до заселення. Підготовчі роботи виконуються нечисленним студентським загonom юридичного факультету ОДУ, яким керує студент III курсу Віктор Голяк. Хоча в загоні всього 9 дівчат і 10 хлопців — всі вони працю-

любні, енергійні. Формується цей загін добровільно. До роботи студзагонівці приступили 8 липня. Працюють сумлінно. Дівчата займаються прибиранням будівельного сміття в блоках і коридорах, мийуть вікна і підлогу. Хлопці розвантажують меблі і вмонтовують ними кімнати. Робота не з легких — носити важкі три- і дводверні шафи на 9-й поверх. Але вони знали, що поселення студентів намічено на 25 серпня і до цього строку гуртожиток повинен гостинно розкрити двері своїм новим господарям. Добре відгукується про бійців загону завідуюча гуртожитком

Тетяна Миколаївна Дмитрієва: «Працюють добре, молодці. Претензій немає. Роблять усе, що треба. Дуже задоволена своїми помічниками». Подобається студентам просторий світлий гуртожиток. Добре потрудилися тут юрфанівці Григорій Герасимов, Олег Гажа, Надія Кулікова, Людмила Гайова та ін. Сподіваємося, з вдячністю згадають про це його майбутні мешканці, підтримуючи порядок і чистоту у своєму новому домі.

Тетяна ЗОТЄВА,
студентка II курсу юрфаку.

АНОНС

30 серпня в університеті відбудеться традиційний загальний збір професорсько-викладацького складу з нагоди нового навчального року. З доповіддю «Шідемокни 1987/88 навчального року і завдання колективу універ-

ситету в світлі рішень XIX Всесоюзної партконференції» виступить ректор університету професор І. П. Зелінський. В окремих виступах товаришів були порушені суттєві проблеми дальшого розвитку університету. Звіт про збори ви зможе- те прочитати в наступному номері газети.

КАКОВА РОЛЬ ОБЩЕСТВОВЕДЕНИЯ В НАШЕЙ ЖИЗНИ? МОЖЕТ ЛИ СЧИТАТЬСЯ КУЛЬТУРНЫМ ЧЕЛОВЕК, ЛИШЕННЫЙ ФИЛОСОФСКИХ ЗНАНИЙ? КАК ПОВЕРНУТЬ МОЛОДЕЖЬ ЛИЦОМ К ОБЩЕСТВЕННЫМ НАУКАМ? КАК ВООРУЖИТЬ ЗНАНИЯМИ О РЕВОЛЮЦИОННОЙ ПЕРЕСТРОЙКЕ ОБЩЕСТВА?

Об этом читайте в рубрике
«Лицом к обществоведению»

Почему наука об обществе — та самая живая наука, которой посвятили себя величайшие умы человечества, начиная с античных мыслителей, — сделалась набором штампов, шаблонов, стереотипов? Почему молодежь, во все времена искренне увлеченная идеями революционного преобразования мира, а значит, и наукой об этом переустройстве, потеряла всякий к ней интерес. Что надо сделать сегодня, чтобы вдохнуть в обществоведение живую душу. Этим вопросам посвящен ряд наших публикаций: доцента Л. Левченко «Человеческий фактор в обществоведении» («ЗНК» № 23 от 3.6.88 г.), доцента А. Потапенкова «Потрібні колективні зусилля» («ЗНК» № 24 от 10.6.88 г.) и др.

Предлагая вниманию читателей новый материал профессора Л. Ануфриева, мы рассчитываем на отклики и предложения наших обществоведов, ибо, как справедливо подчеркивает его автор, разумная постановка общекультурной и гуманитарной подготовки в университете будет способствовать в конечном счете **СТАНОВЛЕНИЮ ЛИЧНОСТИ** молодого специалиста — гражданина, патриота, носителя подлинной культуры.

Предстоящий учебный год должен стать переломным для кафедр общественных наук.

Преподавать марксистско-ленинскую науку так, как мы это делали вчера, нельзя. Слишком много выработано догматических стереотипов, шаблонов, ложных положений, при помощи которых преподаватели длительное время отбивали охоту у студентов к познанию самой интересной науки — науки об обществе. И как результат — ее девальвация.

Кафедрам общественных наук нужно много поработать, чтобы восстановить интерес и доверие к этим дисциплинам.

Государственный экзамен по марксистско-ленинизму, введенный в этом году, к сожалению, не сыграл той ро-

ли, которая ему предназначалась.

Принять решение и рассчитывать, что студенты-выпускники в короткий срок восстановят знание курсов истории КПСС, философии, политэкономии, научного коммунизма мог только бывший Минвуз СССР, не освободившийся от влияния застойных времен.

Введение госэкзамена по марксистско-ленинизму в условиях несформировавшегося «кредо» общественных наук было, по меньшей мере, еще одним фрагментом в дискредитации общественных наук.

Вот почему кафедры общественных наук в новом учебном году должны сделать все возможное для восстановления и утверждения доброго имени марксистско-ленинской теории.

Этому должна способствовать и Всесоюзная научно-методическая конференция по проблеме «Критика не-марксистских концепций в преподавании общественных наук», которая будет проведена в Одесском университете совместно с МГУ в начале октября с. г.

В конференции примут участие ведущие обществоведы страны. Думаю, что она привлечет внимание не только обществоведов.

Предстоящий год должен стать началом реализации еще одного стратегически важного направления в обучении и воспитании наших студентов. Речь идет об общекультурной гуманитарной подготовке будущих специалистов. Системой этой подготовки предусматриваются еженедельные обязательные двухчасовые занятия по вопросам художественной культуры, истории философии, актуальных проблем истории и современного общества, литературы, религии, психологии.

В дальнейшем для координации действий преподавателей намечается создание кафедры теории культуры, этики и эстетики, к работе которой будут привлечены специалисты творческих союзов: композиторы, писатели, художники, деятели театра и кино.

Нет сомнения, что такая постановка общекультурной и гуманитарной подготовки будет способствовать становлению личности молодого специалиста, выработке высоких профессиональных знаний, воспитанию чувства ответственности за будущую профессию, осознанию призвания быть носителем подлинной культуры.

Л. АНУФРИЕВ,
проректор ОГУ,
профессор.

назначение

Тамара Андреевна Тарасенко назначена директором Научной библиотеки Одесского госуниверситета им. И. И. Мечникова.

Окончила русское отделение филологического факультета ОГУ. После окончания университета работала в сельской школе учителем русского языка и литературы, затем — библиотекарем в студенческой библиотеке ОГУ.

Кандидат философских наук, доцент. Защитила диссертацию на тему «Регулятивный аспект социального функционирования языка». Исполняла обязанности заведующей кафедрой философии гуманитарных факультетов. В последнее время занимается проблемами истории русской философии. Активно работает в го-

родском обществе «Знание». Член КПСС, избиралась членом парткома университета и партбюро факультета.

Мы попросили Тамару Андреевну поделиться мыслями относительно роли книги в жизни человека.

Обитель культуры всечеловеческой

Погружение индивидуальности во всеобщее, вернее, вселенское знание. Так можно представить себе чтение книги.

Можно, вероятно, ограничиться «впитыванием» в свой рассудок определенных единиц информации. Остальным пренебречь. Но рациональное невольно обволакивается иррациональным. И ты вдруг импульсами внутренними ощущаешь не только биение чужой мысли и новизну мировосприятия Другого, но и уникальность чувственности этого Другого, трепет его души. Впечатление усиливается, если соприкасаешься со старинными книгами.

Слово, запечатленное в знаках, взораживает. Оно может стать незабываемой и непогрешимой истиной. Это, наверное, прекрасно, т. к. доброта и благородство могут быть описаны в немногих, но мощных по тяжести поднимаемого жизненного всечеловеческого опыта словах. Это наверняка ужасно, т. к. некие незыблемые истины, искусно подменяющие действительное иллюзорным, могут надолго увлечь в сети и обленить разум, спровоцировать его на антигуманные действия.

Библиотека была и остается средоточием духовных ценно-

стей, «музеем» культуры всечеловеческой. Она является также центром общения людей, связывая былое с нынешним и завтрашним. Научная библиотека университета питается соками давних благородных традиций, которые стоит продолжать.

Считаю большой честью работать в библиотеке и вместе со всеми ее тружениками помогать становлению интеллектуального потенциала студентов и сотрудников университета. Хочется напомнить слова, сказанные известным книголюбом и исследователем книги Павлом Наумовичем Берковым, окончившим, кстати, в 1917 г. Новороссийский университет: «...я глубоко убежден, что когда мы говорим, что любим книгу, мы не осознаем того, что любим умного, доброго, человеческого автора, создавшего ее; любим его героев, увлекающих и волнующих нас своими прекрасными человеческими качествами, любим людей, украсивших ее своими иллюстрациями».

В наше время, когда слова «любовь», «благотворительность», «миротворчество», «человеколюбие» получают статус «светской лексики», обращение к гуманистическому наследию вливает новые надежды и силы.

ЯКІ ВОНИ, ПЕРШОКУРСНИКИ?

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

— Наталю, як пройшли вступні іспити? І ще, які плани на майбутнє?

— Програма вступних іспитів нелегка. Прохідний бал — дванадцять. Отже, всі іспити треба було скласти з оцінкою «добре». Але, як бачите, мені це вдалося. А щодо планів на майбутнє, то я після закінчення повернуся до Кіровограда (чи в область, куди призначать) і працюватиму в школі.

Катерина Варсан із Кривого Рогу. Давно віддає перевагу іноземній мові — англійській. Школу закінчила із золотою медаллю і приїхала до Одеси, щоб вступити на факультет романо-германської філології. Їй пощастило.

— Катю, як тобі Одеса?
— Одеса не може не подобатися. Я дуже рада, що буду вчитися у цьому чудовому місті.

— А де ти гадаєш працювати, отримавши диплом. У школі?

— Я ще точно не визначилася, на даний час просто хочеться серйозно і глибоко вивчати мову, і не тільки англійську. А якщо будуть добротні

знання, гадаю, застосування їм знайдеться.

Що ж, побажаємо Каті обрати вірну дорогу.

До свого рідного села Білка, що в Іванівському районі, повернувся вчителем української мови та літератури Ігор Буханенко. А на філфак його привела любов до літератури, до української мови.

Юрко Цимбал міг би й не говорити, що він вступив на юридичний факультет. За серйозним виразом обличчя цього хлопця можна було здогадатися, що й факультет у нього серйозний. Юрій закінчив середню школу в м. Жмеринка Вінницької області. Юридичний — давня мрія.

— Юрію, я недаремно називаю твій факультет серйозним. Адже терези правосуддя повинні бути надзвичайно точними. Особливо сьогодні коли помилки неприпустимі. Ні для кого не секрет, що у цій важливій сфері у нас чимало упущень, промахів, несумлінного ставлення до своїх обов'язків. Чи розумієш ти важливість справи, яку обираєш собі на все життя?

— Так. Я цілком уявляю відповідальність, що лягає на працівника правових органів. Постараюся завжди бути

об'єктивним, принциповим. Взагалі, хотів би працювати в органах міліції.

— Юрію, чи співпадала програма вступних іспитів з обсягом тих знань, які ви отримали в школі?

— Цілком. Бували деякі розходження, але незначні. Особливо на що б хотілося звернути увагу, то це на предмет історії СРСР. Потрібні нові підручники. І негайно. Історію Вітчизни не знати не можна.

За часів юності наших бабусь вважалось, що юрист — суто чоловіча професія. Та сьогодні нашим предкам заперечує Ірина Попова — деякий час тому учениця Одеської СШ № 80. А сьогодні студентка першого курсу юридичного факультету Одеського університету. Хоч як бажали батьки, аби дочка унаслідувала професію педагога (мати працює в школі викладачем іноземної мови) чи займалася великим спортом (батько — спортивний тренер), дівчина наполягла на своєму. «Хочу бути адвокатом. Защищати права людей. Бути справедливою і не припускати помилок у роботі з людьми».

— Ірино, яким ти уявляєш своє студентське життя?

— Насамперед, звичайно, навчання. Воно повинно бути цікавим, насиченим.

В розмову вступають фізики і математики. Михайло Хитрий з Ізмаїла Одеської області мав намір вступати до політехнічного на факультет радіотехніки. Але обставини склалися так, що став студентом фізичного факультету науково-виробничого відділення нашого університету. У майбутньому мріє присвятити себе науковим розробкам.

Відомо, що учні в школі не дуже люблять математику, але якщо цей предмет викладатиме Геннадій Яценюк, нині першокурсник механіко-математичного факультету, то гадаємо, що його уроки, мабуть, будуть в учнів улюбленими. Геннадій родом із Вінниччини. випускник Жмеринської СШ № 1. Йому подобається робота з дітьми, по закінченні вузу має бажання працювати вчителем.

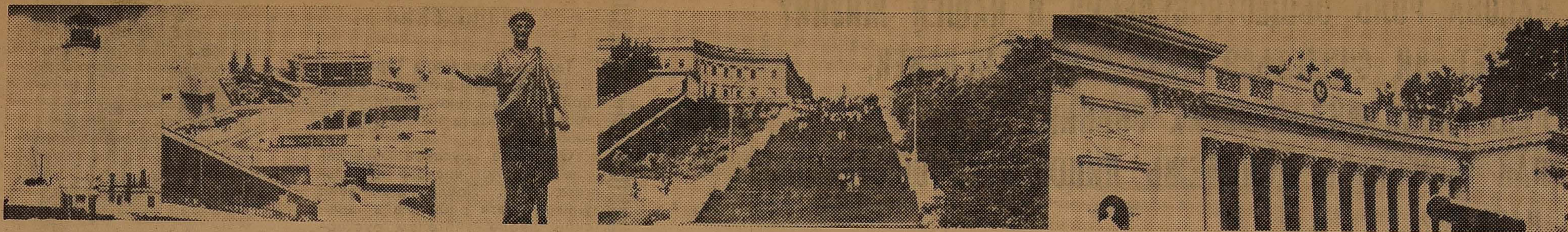
У Сашка Озерного в Одеському університеті вже ціла династія. На V курсі філологічного факультету вчиться сестра, на II курсі біологічно-

го заочно навчається брат, а Олександр виявився... романтиком. Так-так, не дивуйтеся, саме романтика привела його на геолого-географічний факультет (відділення інженерної геології та гідрології). Думаю, на цьому факультеті йому нудьгувати не доведеться, бо тут романтик — скільки завгодно. Далекі мандрівки, експедиції, цікаві відкриття, словом «нові паралелі і меридіани».

А сьогодні у всіх — і в тих, з ким ми познайомилися, і в тих, з ким ще зустрінемося протягом п'яти років навчання, останній день канікул. Завтра — 1 вересня. Одеський університет відомий своєю славною історією, багатими традиціями. Сподіваємося, нинішня зміна примножить їх новими успіхами у навчанні, праці.

Отже, вітаємо всіх першокурсників університету з початком студентського життя. Бажаємо не відступати перед труднощами, наполегливо оволодівати знаннями, щоб успішно скласти першу в житті наступну екзаменаційну сесію.

Я. СУРЖОК

Белла Верникова

НА ВЫСТАВКЕ

ХУДОЖНИКА СИНИЦКОГО

Олегу Губарю

Нам свойственно в служебном помещенье хранить благонамеренность лица. Не так уж и страшимся подпеца доносчика и сплетника, а все же предпочитаем о себе молчать и говорим о модах, о футболе, о рок-ансамблях с теми, кто моложе. Душа заиндевает и не сможет в себя взглянуться, чтоб других понять и различить, кто в здравии, кто болен.

Я встала у окна, закончив до обеда все срочные служебные дела. На улице шел снег, и тихая беседа, как свежий воздух, в комнату вплыла. О жизни разговор простой и горький меж нас мосток доверия воздвиг, на пробужденье заиграл нам зорьку исповедальный русский наш язык, обеденный подкрался перерыв, заснеженные двери отворив.

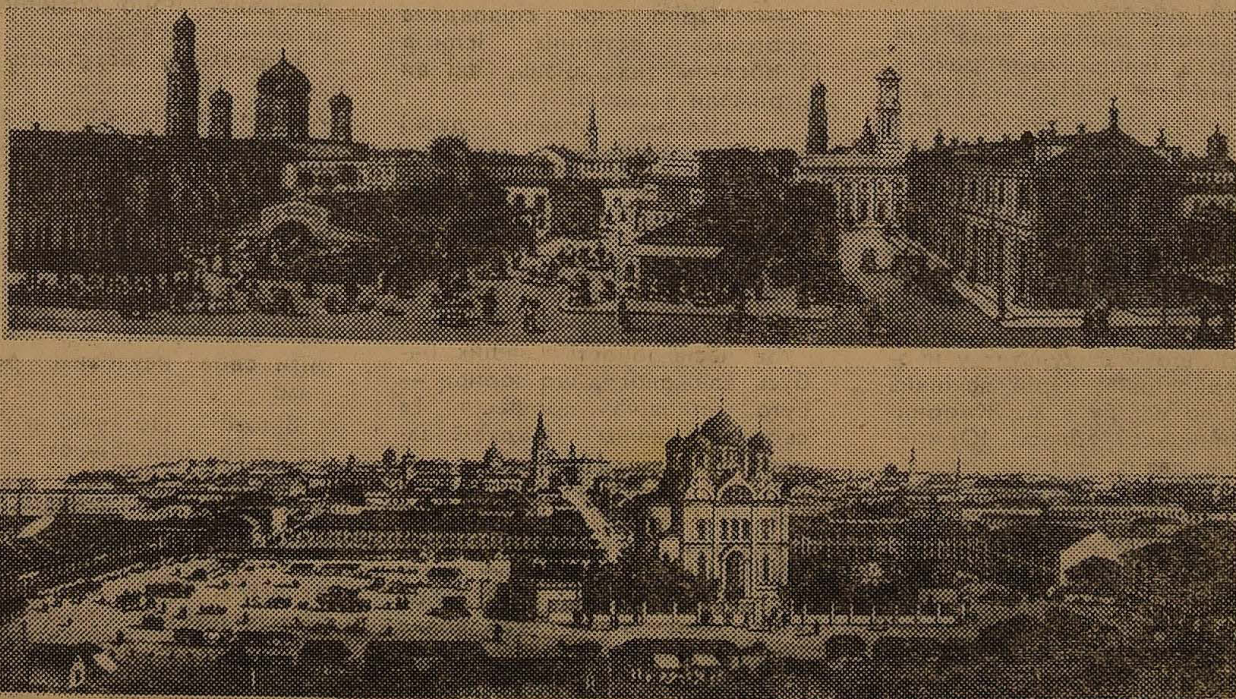
Хотелось праздника, и белизна округи, деревья пышные, пушистые кусты, следов цепочки, снегопад без выюги слагали фон протяжной чистоты, на нем цветет живое впечатленье, и мы пошли с приятелем в музей. Негромкий южнорусский корифей встречал, еще работая пейзажи, свой девяностолетний юбилей, но до открытия выставки не дожид.

От раннего этюда — домик белый в районе Мельниц, зарисован в год пятнадцатый — до близких к нам работ (мы помним этот берег порыжелый и дикий пляж у кромки теплых вод) в двух залах жизнь художника идет, в пристрастиях и красках постоянно, как будто ей известно наперед, что хрупкую подробность мест желанных холст сохранит, а время заметет.

Мы выбрали на память по картине, мой спутник взял Большефонтанский мыс, я — натюрморт, накрытый к чаепитью, и сумерки в окне. Мы обнялись с художником по-братски, будто сами отчалили туда, где с небесами сливаются моря — за край земли уходят те, что напряженно шли. Последний иннок южнорусской школы, как пламенеет облако вдали!

С днем рождения, Одесса!

СЕГОДНЯШНИЙ НОМЕР ВЫХОДИТ В ДЕНЬ РОЖДЕНИЯ ОДЕССЫ, 2 СЕНТЯБРЯ (22 АВГУСТА ПО СТАРОМУ СТИЛЮ) 1794 ГОДА БЫЛИ ЗАВЫТЫ ПЕРВЫЕ ПРИЧАЛЬНЫЕ СВАИ, ПОЛОЖИВШИЕ НАЧАЛО НОВОМУ ЧЕРНОМОРСКОМУ ПОРТУ И ГОРОДУ.

Куплетисты из РОНО,

ИЛИ

Что убивает живую душу ребенка

СЕДЬМОЙ КЛАСС средней школы. Сочинение на общественно-политическую тему.

«Душа навек тебе верна, —
Ведь я твой сын, моя страна!»

— диктует учитель.
Ученики старательно записывают.

«Пункт первый, — продолжает педагог: — Мой путь широк. Мне цель ясна. Я коммунист, моя страна! Пункт второй: Винтовка меткая грозна. Я твой солдат, моя страна! Пункт третий: Я, чья рука тверда, сильна, строитель твой, моя страна». Дольем чашу до дна. «Четвертый: Тобою жизнь моя красна... Пятый: В великой схватке мировой я знаменосец твой».

Как случилось, что план сочинения по русской литературе, предлагаемый в седьмом классе 117-й школы г. Одессы, напоминает цитатный времен китайской культурной революции? У вас не закрадывалось подозрение, что уроки литературы в школе преследуют цель отбить охоту к нормальной человеческой речи?

Обучать мышлению выкриками и лозунгами можно раньше, с детского сада. Только давайте не удивляться, почему наши дети, вырастая, не читают книг. Почему не реагируют на спокойно сказанное слово.

А вот план другого сочинения.

«Любить свою Родину — это значит:

— развивать и укреплять дружбу народов нашей страны, быть патриотом-интернационалистом;

— готовить себя к тому, чтобы успешно и самоотверженно трудиться для ее процветания...».

О чем вы думаете, фельдфебель русского языка (Ать-два! Из-готовь! Пли! Р-Равнение! Во-фрунт!), когда включаете подобные формулировки в план школьного сочинения? Все ли пункты солдатского устава годятся для урока словесности? И что может принести детям казарменное воспитание? Ровным счетом ничего.

— Напрасно тревожитесь, — подсказывают специалисты из облоно. — Все это пустое. Обман неопытной души. Не напрасен труд методистов и составителей планов. Инъекции безразличия даром не пропадут. Обязательно вернутся в общество. В виде бессмысленных собраний, пустопорожних речей, наплевательского отношения к результатам своего и чужого труда. — А, тогда совсем другое дело, товарищи!

ОТМАХНУТЬСЯ, ОТСТРЕЛЯТЬСЯ ОТ УЧАЩЕГОСЯ. Отбиться любыми силами. Рапорты, митинги, славословия. Скандирования и аплодисменты. Но эту остановку уже проехали. Не только в педагогике — в других сферах. Даже годы застоля — и те, как известно, оказались годами застоя.

Учили всех, учили всему. Оказалось — самой Академии Педагогических наук, самому Министерству Просвещения нужно учиться, учиться и учиться.

То-то и облоно! Интересно узнать, догадываются ли куплетисты из отделов народного образования, подсовывающие ученикам общественно-политические частушки (вместо прекрасных гражданских стихотворений, которыми так богата наша литература), что результат

их усилий — стойкое отвращение к поэзии у выпускников школ? А интерес к поэзии — это и способность понять человека. Доброта и великодушие. Один из главных элементов воспитания и культуры. Дети очень любят стихи. Куда девается эта любовь после школьных прививок? Дяденьки и тетеньки из района не подозревают, что поплевывают в колодезь. Не знают и не ведают того, что небрежное отношение к словам рождает небрежение к людям, их бросившим.

МИЛЫЕ ГРАЖДАНЕ И ГРАЖДАНОЧКИ педагоги! Признайтесь друг другу:

Учитель, пренебрегающий учеником — не есть учитель.

Учитель, не знающий ученика — не есть учитель.

Учитель, не думающий об ученике...

А дети все поют «Школьные годы чудесные»...

Кто же такой школьник, этот маленький человек с портфелем? Наш с вами ребенок и одновременно человек государственного значения. За плечами его родителей — та же средняя школа.

Очень средняя школа! Настало время понять, что под скрип школьного мела, под монотонную диктовку преподавателя мы незаметно ТЕРЯЕМ своих детей.

Что пора их привлекать, а не отталкивать. Пропагандировать, а не насаждать. И не словами протоколов, а великим, могучим, правдивым и свободным...

Притворим дверь в класс. Школьное сочинение. Два академических часа. Ученику предстоит сквозь трескучие призывы расслышать биеение собственного сердца.

Анатолий ГЛАНЦ.

Немного

статистики

Различными видами обучения у нас охвачены около 110 млн. человек. Обучение ведется на 39 языках народов страны.

В школе всех ступеней и профилей овладевают грамотой и мастерством, проходят курс наук 57 млн. учащихся и студентов.

В стране имеется 137 570 общеобразовательных школ, более 4500 средних специальных учебных заведений, почти 900 университетов и институтов.

За последние 25 лет расходы на образование выросли в 4,7 раза и приблизились к 40 млрд. руб. Вместе с тем прослеживается тенденция к снижению их доли в госбюджете (ввод школ — с 8 млн. ученических мест в 9-й пятилетке до 5 млн. в 11-й). Для ликвидации сменности занятий необходимо в 1990—2000 гг. ввести 28 млн. мест: по сравнению с текущей пятилеткой в 13-й и 14-й ввод должен возрасти примерно вдвое.

С 1988 г. отрасли материального производства передают на развитие учебных заведений средства из расчета 3 тыс. руб. за каждого подготовленного для них специалиста.

ретро-фоторепортаж

ПИШИТЬ НАМ:

270057, Одеса-Центр вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакция газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії 24, 1-й поверх, кімната 9.

ДЗВОНІТЬ:

тел. 23-84-13.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.